

korban (11–12. század) is lakták. Hogy a tatárjárást túlélte-e, illetve újratelepült-e a falu egy másik helyen, esetleg ugyanott, csak ásatással, további felszínnek megnyitásával és kutatásával lehetne eldönteni.

BOCSI ZSÓFIA

231. Nagykapornak, Padári elágazó (KÖH 20286)

(Zala megye) R

2011. április 20-án a 76-os sz. főút rekonstrukciójának földmunkáival párhuzamosan végzett régészeti szakfelügyeletet az MNM NÖK, melynek során újabb régészeti jelenségeket észleltünk, melyek a lelőhelyhez tartoznak. A 76-os sz. főút kétvégja a lelőhelyet. Itt már tavaly is tapasztaltuk a régészeti érintettséget, és elvégeztük az útbővítés által, a 76-os sz. főút mindkét oldalán érintett területeken a feltárást.

Idén az út bal oldala mellett, a 36+700 km-szelvényénél, a padári buszmegállótól 3 m-re D-re, az úttal párhuzamosan húzott vízelvezető árkot ástak. Ennek részsíjében észleltük a 3 újabb objektumot. A gödrök betöltése kevert, sötétszürke agyag, mely patics- és faszénzemcsés volt. Ezekből középső rézkori, a Balaton-Lasinja-kultúrához tartozó leletanyag került napvilágra.

Munkatárs: Spolár Erika muzeológus asszisztens.

TOKAI ZITA MÁRIA

232. Nagykálló, Szabadság tér (KÖH 82163)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Kú, Ú

A város főterén az önkormányzat egy új hivatali épületet és egy annál nagyobb kiterjedésű mélygarázt kívánt építeni, ezért megelőző feltárást végeztünk 2011. március 23. és április 13. között. A régészeti jelenségek átlagosan mintegy 2 m mélységben jelentkeztek. Ezen a szinten rajzolódott ki az altalajba ástott régészeti korú objektumok: tárológödrök, pincék, árkok. (A humuszosítás során a terület É-i részén, mintegy 1,5 m mélyen két, a II. világháború során elhunyt magyar katona maradványait találtuk meg. Az egyiknek csak a gombjai utaltak arra, hogy magyar katonáról van szó, ám a másikkal megmaradt az azonosítócédulája, az arany karikagyűrűje, némi aprópénze, valamint a pisztolya. Az utóbbi katonát sikerült is azonosítani a Honvédelmi Minisztérium Háborús Kegyeleti és Hadisírgondozó Osztályának. Mint kiderült a férfi 1914-ben született a Dunántúlon, Környén.)

Ami a régészeti leleteket illeti, alapvetően három korszak leletanyaga került elő a területen. Legnagyobb számban a 17–18. századból származó gödrök kerültek elő. (Olykor még 19–20. századi gödrök is jelentkeztek ilyen mélységben.) A város középkorából származó leleteket nem találtunk, lévén a középkori város nem a mai helyen feküdt, hanem az egykori vár területén, az ásítás helyszínétől DDK-i irányba. A vár felépülése után népesült be tehát, mélygarázs és környéke, amikor a város erre a területre húzódott.

A bronzkorra keltezhető néhány gödör leletanyaga, s talán ebbe az időszakba sorolható az a csontváz, amelyből csak a ko-

ponya és néhány hosszúcsont töredéke maradt meg. A császárkorba egy gödör sorolható.

A leletanyagból kiemelkedik a 84. sz. gödörben talált, tucatszerű – egykor épen elrejtett – edény, valamint a 146. sz., fagerendából rótt pince maradványa. Mindkettő kora a 17–19. század közé tehető. Reményeink szerint további feldolgozás során ezek korát pontosabban is megtudjuk majd határozni. Érdekeségként még egy, a 18. századra keltezhető, elbontott szennyvíz- vagy esővíz elvezető csatorna kőből rakott maradványait említhetjük meg, melynek sajnos csak kis részlete maradt épen. A csatorna – iránya alapján – nagy valószínűséggel a közeli 18. században épített Vármegyeházához köthető.

JAKAB ATTILA – KÖRÖSFŐI ZSOLT

233. Nagykinizs, Református templom (Hernád utca 6–8.)

(KÖH 32212)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, Kk

A lelőhely a nagykinizsi református templom környezetébe, mely a község Ny-i szélén, a Hernád utcában, közvetlenül a Hernád magaspártján található. A templomtól É-ra és D-re eső területeken Hernádkércs és Nagykinizs községek árvízvédelmi fejlesztéséhez kapcsolódóan 2011. szeptember 8–21. között végeztünk megelőző feltárást és régészeti megfigyelést. A templomtól É-ra, a Hernád utca É-i végén 2 kutatóárkot húztunk, amelyekben nem találtunk középkori jelenségeket.

A D-i területen a templom kerítésétől indult a 2 m széles kutatóárok, mely É–D-i irányban haladt. A tervezett D-i zsili-pig tartó szakasz átvizsgált teljes hosszában (300 m) csupán az első 25 m-es sávban jelentkezett régészeti objektum. Közülük a legérdekesebb a templom kerítésének tövében 6 m hosszban feltárt, többszörösen osztott, É és D felől padkákkal zárt objektum, amelynek funkciója egyelőre ismeretlen. Kevert, humuszos, bolygatatlan betöltése Árpád-kori és késő középkori kerámiát tartalmazott. Semmilyen felmenő szerkezetre, építményre utaló jelenség sem került elő, az objektum alja rendkívül egyenetlen, lejtős. Elképzelhető, hogy egy árokrendszer részletét, akár a középkori cinterem kerítésének nyomait találtuk meg, esetleg a temetkezésekhez kapcsolódó korábbi jelenségről van szó.

A templom körüli temetőnek, temetkezéseknek a kutatóárok szélességében nem volt nyoma, szórványosan, igen kis mennyiségben, bolygatott környezetben kerültek elő embercsontok a humuszosítás során. A K-i metszeten viszont előkerült egy koponya, a Ny-i falban pedig egy koponyán kívül több emberi vázrész is megfigyeltünk. Ezek a templom körüli temető létét igazolják. A metszeten határozottan elkülöníthető vastag, kevert, humuszos réteg azonosítható a középkori temetőföldként.

További 2 gödör került elő ettől a szakasztól D-re, betöltésükben kevés középkori kerámia volt.

A kivitelezés változtatásai miatt szeptember 20–21-én régészeti megfigyelést és ehhez kapcsolódó feltárást végeztünk a korábban nyitott árokkal Ny-ról szomszédos területen. A körmös kanállal dolgozó munkagép sajnos több temetkezést is megbolygatott. A korábban a Ny-i falban észlelt koponyához (4. obj.) tartozó vázat medencéjétől lefelé tudtuk *in situ* helyzetben feltárni. Itt ritka leletre bukkantunk, egy valószínűleg